

РОЗСТРІЛЯНА КАЗКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Ми вже звикли до розстріляного Шевченка та Сквороди, зруйнованих шкіл, музеїв, церков, бібліотек, спалених книг. Так, вони болять і вкотре підтверджують, що ворог нищить не лише нас, а й усе, що пов'язане з нами та нашою пам'яттю, що є однією з основ нашої ідентичності.

Там, де проходить ворог-окупант, завжди залишаються спалені українські книги та розстріляні українські пам'ятники. І ми вже цьому не дивуємося. Відчуваємо біль, гнів, ненависть, іноді безсилля, але не здивування. Бо примітивно-безжальній тупості ворога вже ніхто з українців не дивується.

Проте мене нещодавно найбільше вразила прострілена наскрізь скульптурна композиція за мотивами казки «Солом'яний бичок» в Ізюмі. Це вже не розстріляне відродження, не закатована історична пам'ять, не розстріляні пам'ятники, це спроба вбити прицільно і впритул дитинство. Наше українське дитинство. Казку нашого життя.

І тепер ми знаємо, що російський ворог вбиває навіть казку, оту, з якої починається реальний світ, казку, яка вчить, як на світі жить, казку, яка чітко формулює уявлення дитини про добро і зло, казку, яка вчить знати, що дива існують, вчить творити дива та ставати для когось дивом.

Розстріляна казка у середмісті Ізюма...

Прострелене диво у середмісті серця українського дитинства.

Розстріляна казка нашої Батьківщини.

А в Ізюмі та багатьох інших українських містечках та селах жили-були дід та баба. І були в них онуки, і прийшов ворог, і не мали дід та баба зброї, тому на воротах написали, що тут живуть діти. Вони не знали, що ворог нищить з особливою лютюю саме дитинство. Він лютував, палив і трошив усе, що мало бодай натяк на добро та любов. А коли зрозумів, що не може нас винищити, розстрілював нашу казку. І коли бабуса ховала у підвалі онуків від обстрілів, розповідала про той час, коли в казки ніхто не стріляв, бо самої казки вже не було, щоб її розповідати, вона ставала до зброї, стікала кров'ю на наших майданах, тулилася до полонених «Азову». А дідусь, аби розважити онуків, змайстрував їм солом'яного бичка, як колись його дідусь йому у дитинстві, аби він не плакав, аби йому не боліли розбиті коліна, «бичка-третячка, з соломи зробленого, смолою засмоленого». «Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!» Пасись, пасись на мінному полі, до перших чи других шахедів. Бав діточок, бо іграшками у звільнених містах та селах гратися небезпечно, ворог і їх розстрілює або кладе смерть у м'які животики зайчиків, ведмедиків, котиків. І смерть – це вже не та казкова пані з косою, з якою можна домовитися, яку можна обдурити, від якої можна вберегтися.

І якщо розстріляну науку, культуру ми пробачали якось, то розстріляне дитинство навряд чи можна як забути, так і пробачити.

Якщо забудемо і пробачимо, це повторюватиметься знову, бо історія завжди повторюється з тими, у кого коротка пам'ять. І маємо небезпеку кружляти тими самими лабіринтами знову і знову.

Чи будемо проходити далі? Залежить від вчителя.

Вчитель у часи війни - це крутіше за всіх бетменів і суперменів світу. У вчителя їхній героїзм подвоєний або й потроєний.

Вчитель під час війни - це складно, адже коли дитина не може знайти відповіді на свої питання вдома, вона йде до вчителя. А під час війни стільки питань, на які знайти відповіді нереально. Але вчителі знаходять. Бо вчитель завжди знає щось більше за інших.

Вчитель у часи війни - це підтримка того, хто втратив свій дім, рідних, саме дитинство. Це вселяти віру у маленькі серця, що тати та мами повернуться з війни. І ти вчиш не дітей, а маленьких дорослих, чию казку розстріляли впритул в Ізюмі, Бахмуті, Мелітополі... Цей список, на жаль можна продовжувати і продовжувати... Але ми знаємо, що вистоїмо, що наша казка ніколи не вичерпається, що знайдемо в собі сили розповісти ще іншу про те, коли лютий ворог намагався вбити нашу казку, а ми всім українським світом рятували її, переховуючи у

підвалах, загортали у маскувальну сітку, переказували і повторювали слово за словом, щоб нічого не забути.

І коли хтось із дорослих цинічно вигукне: «Та нащо їм та казка, нехай вчаться жити в реальному цинічному житті!» Тоді прийде на допомогу вчитель, який не тільки не дасть забути казку нашого українського дитинства, а й пояснить, що без неї в реальному світі ніяк, що вона не лише про традиції, побут, звичаї. Вона про те, що добро і світло завжди перемагають, вона про те, як вірити і знати цю перемогу, вона про те, що надзвичайне ховається у звичайному, бо ж чарівні предмети – це лиш формальність, важливі – чарівні люди, і чарівність ця не у надзвичайних здібностях, а в дитинній вірі у те, що добро переможе. І так, нехай сучасна дитина поняття не має, що таке мички, що з ними робити, але ж не у них справа, справа в іншому. Справа у поверненні і розумінні, що подорожі казковими стежками ведуть до тебе того, яким ти маєш бути, до того дорослого, яким ти станеш, щоб зберегти для наступних поколінь оте таке рідне «Жили-були...»

А в Ізюмі посеред зруйнованих будівель на вцілілих дошках оголошень та стовпах ви можете натрапити на оголошення про набір дітей до музичної школи та спортивних секцій. І отам, біля пам'ятника розстріляної казки, теж вони є, бо тут живуть діти, які потребують казок, бібліотек з незабитими фанерою вікнами, розмінованих шкіл, музики, стукоту футбольного м'яча, скрипу гойдалки і мудрого слова вчителя, який не дозволить не бути українцем, не втратити пам'ять. Вчителя, який розповість про розстріляну казку, навчить писати нову і берегти її для наступних поколінь. Бо в українців мусить бути оте жили-були, ми повинні мати жили довго і щасливо... І вчителі знають, що для цього потрібно.

Опубліковано 29.08.2024